

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

17 Votum non ludendi honesto ludo non obligat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

fit, nec ad religionem intrandam obligatus, eo quod nec eam intrare promissit, nec Prior, & Confessarius potestatem incorporandi illum suæ religioni habebant, quod tamen necessarium est, ut quis religiosus esse possit, cap. ad Apostolicam, de regul. ad vota tamen illa seruanda tanquam simplicia tenentur, ita ut castitatem ex duplici voto, scilicet Sacerdotali, quam castitatis paupertatem etiam ex eodem voto, obedientiam vero ex nullo seruare tenentur; Quia illud non fuit legitime acceptatum ab ordine, aut conuentu post annum probationis, prout Concilium Tridentinum sess. 25. c. 15. de reg. requirit: neciple animum obligandi se Episcopo, vel alij Prælato habuit, plulquam ante votum obligabatur.

DECISIO X.

Ex conf. 10. alias 6.

10 **Q**ui scrupulis diuersis rebus secularibus natis agitur proponit intrare religionem certam, aut dicitur *Promitto non mori in seculo*: nec virtute talis propositi, aut rigore verborum, quæ dixit, votum religionis emisisse censetur: quia proponere etiam si missime intrare certam religionem, non est vouere; ex S. Th. 2. 2. q. 88. ar. 1. & 2. Nau. in Man. c. 12. num. 24. & verba prolata, scilicet non velle mori in seculo, non autem religionis ingressum, significant.

DECISIO XI.

Ex conf. 11. deest in Nonis.

11 **C**um votum ab intentione vouentis expressa, vel tacita pendeat, qui principaliter vult vouere castitatem & accessorie religionem, ut facilius eam in illa seruet, castitatem tenetur, etiam si ab intranda religione excusetur; sicut etiam qui principaliter vult religionem vouere, & veluti accessorie castitatem, quam facilius in religione seruare possit: a voto religionis liberatus, etiam & a voto castitatis liber erit; eo quod accessorium sui principalis naturam sequitur, c. Accessorium, de reg. iur. in 6.

DECISIO XII.

Ex conf. 12. alias 27.

12 **V**ouens intrare religionem Capucinarum, vel cuiusdam particulari Hospitali seruire; si a Capucinis recipi non possit, ad seruendum præfato Hospitali tenetur, quia qui promittit duo alternativè, alterum eorum adimplere tenetur. c. in alternatiuis, de reg. iur. in 6. & aliam Religionem intrando peccat: eo quod illud quod Hospitali debebat, ita soluit alteri, ut fiat inhabilis ad soluendum quod debuit Hospitali solutus autem vni, quod alteri debet, peccat; c. ea te. de iureiur. facta tamen professio in illa religione valida erit.

DECISIO XIII.

Ex conf. 13. alias 16.

13 **M**ater de legitimis filiæ Monasterium ingressæ, & renunciantis legitimas eius, & patris, quas in bonis eorum habere sperabat, Monasterium ædificate vouens ad votum illud implendum non tenetur, quia filii licet viventibus parentibus, spem succedendi in bonis paternis post eorum obitum habeant, antea tamen nihil iuris in eis habere possunt, l. 1. §. si impuberi, ff. de coll. bon. Ideoque per renunciationem filiæ ante mortem patris, nihil patri, aut matri eius acquiritur nisi sola libertas testandi de bonis suis inter reliquos filios, & filias, perinde ac si ipsa filia eius non fuisset. Couar. in C. quamuis pactum, de pact. in 6. Et si quid ex illa legitimarum patris renunciatio ne acquiri possit, de illa pater non mater disponere valet: vnde consequenter votum a matre emissum de legitima filiæ ante obitum patris sic renunciata, tanquam de nihilo factum, nullum & irritum censendum est.

DECISIO XIV.

Ex conf. 14. alias 55. de Regularib.

14 **Q**ui semel vouit non transire ad regulam arctiorem, postea ad aliam Religionem, quæ & constitutione suæ religionis, & concessione Apostolica est strictior, &

concessione Apostolica est strictior, & suæ naturæ, & conditioni aptior, & ad seruendum Deo opportunior, non obitante voto illo licite transire potest. Sicut enim votum de non intranda religione nihil vouenti ad illam intrandam obstat quia maioris boni impeditum est; Arg. c. fi. 2. 2. q. 4. & probat. S. Th. 2. 2. q. 88. artic. 2. ita nec votum de non intranda arctiori religione, vouenti ad illam intrandam, tanquam maioris boni impeditum, obstat. & proinde post petitam licet non obstantiam a superiore licentiam, c. Virgines, 2. 0. q. 4. c. licet, de regul. illam licite intrare potest.

DECISIO XV.

15 **R**egularis cum incapax omnino Domini, & possessionis sit, etiam sui Breuiarii, nec aliquid sibi, cui nomine suo acquirere potest, sed quicquid acquirit quomodo cunque siue per contractum, siue per vltimam voluntatem, siue per industriam, siue iussu siue iniussu Prælati, Deo Ecclesiæ, & suo Monasterio, ubi est professus acquirit, & etiã quæ sita per eum ante probationem, & nondum in alium legitime translata, per professionem, in Religionem, vel Monasterium, quibus se dicat, transfert, Auth. ingressi, C. de sacros. eccl. & c. in præsentia, de proba. & c. 2. de test. & c. 2. & c. cum ad monasterium §. si de sta. monach. C. sequenter transiens ab vna religione ad aliam, nihil eorundem, quæ in priori religione, vel Monasterio habebat, nisi vestes & scripta sua, quæ primæ religioni suæ inuicilia essent, & alia, quorum delationem probabiliter crederet Prælati suo non fore ingratam ad secundam illa secum transferre potest: reliqua vero minime nisi relictis originalibus vel eorum copijs, per quas fieret ne delatio eorundem esset religioni damnosa.

DECISIO XVI.

Ex conf. 15. alias 45. de regul.

16 **P**roponens firmiter certam religionem intrare, eam, que intrans, sed post undecim menses eam egressus, & sicet aliam intrans animo non faciendi professionem, in qua per undecim menses mansit nulla expressa professione facta, & eam postea sine licentia egressus, & a superiore captus, & habitu spoliatus, neque votum aliquod religionis fecisse, neque religiosus censendus est sed neque religionem aliquam intrare tenetur. Quia propositum intrandi religionem etiam firmiter conceptum, votum obligatorium non inducit, ita S. Th. 2. 2. q. 88. ar. 1. ex Nau. in Man. c. 12. nu. & etiam si voluisset, illud tamen satis intrando religionem 24. ibique per tot menses manendo impleuit, cum votum de intranda religione per introitum adimpletum cessatur, licet professionem non faciat ex S. Th. 2. 2. q. 189. ar. 4. Neque tacite professus est, qui sicet religionem ingressus etiam post undecim menses eijcitur, & habitu a Superiore illius spoliatur, Arg. c. humanaures, 2. 2. q. 5. & c. tua, de sponsal.

DECISIO XVII.

Ex conf. 16. alias 36.

17 **C**um ludus triplex sit, honestus, recreationis gratia factus, & venialiter malus, & malus mortaliter, ex S. Th. 2. 2. q. 168. ar. 3. & 9. ex N. in M. c. 2. 0. Quævis votum de non ludendo ludo honesto non obligat, eo quod est contra bonos mores, Arg. c. in malis, 2. 2. q. 4. & cap. non est obligatorium, de reg. iur. in 6. votum autem de non ludendo ludo venialiter, aut mortaliter malo, vouentem obligat, & bonum est, sicut non votum peccandi venialiter, aut mortaliter, malum est, c. si aliquid, ita etiam votum de non peccando venialiter certo aliquo genere peccati, aut mortaliter, est bonum, iusta tamè de causa, ea, si quis uoues est nobilis, & ueretur se non seruaturum uotum in exercitu, uel Curia, ubi uiuit, & magna est ludendi occasio, & consuetudo inter homines sui itatus, & ordinis, a Papa ab obligatione voti absolui potest, & in bonum maius, uel æque bonum commutari. Quia sicut Pœnitentaria admittitur solet pro iusta causa, uel pro parte causæ dispensandi super uoto castitatis, eo quod qui, uel quæ uouet ualde urgeretur & grauius stimulis carnis ad fornicandum, & uoues perinde fornicatur, ac si uotum castitatis non emisisset, quia humilioris conditionis trahit a maiori peccato ad minus & peccatum hoc

tari iure quis potest, ut si paratus sit peccare alterum de duobus peccet potius peccatum minus, c. si quod verus, q. 2. ita etiam iusta causa est dispensandi in voto non iudendi iudo mortaliter malo, cum eo qui probabiliter creditur peccaturus etiam contra votum, ut si saltem minus peccatum committat, cum minus sit sine voto, quam cum voto peccatum mortale committere.

DECISIO XVIII.

Ex consil. 17. alias 15.

18 **V**ouens ingressum religionis, si frater eius Romam venerit, donec frater moriatur, a voti obligatione non liberatur, nec interim uxorem ducere potest; Arg. c. in presentia, & c. tua, de spons. & Nau. in Man. c. 12. nu. 43 & 75. Nec alius in tali voto religionis, etiam si conditionale sit praeter Papam dispensare potest.

DECISIO XIX.

Ex cons. 18. alias 26.

19 **V**ouens ingredi certam religionem, licet non teneatur eam ingredi, si post illud votum ingressus, & professus sit aliam religionem, cap. qui post votum, de regul. in 6. tenetur tamen, si non profiteatur secundam, Anchar. in d. cap. qui post votum.

DECISIO XX.

Ex cons. 19. alias 25.

20 **V**ouens certi Monasterij frater fieri, & illud ingrediens, ante professionem libere ab ea exire, ex S. Th. 2. 2. q. 189. art. 4. & Matrimonium licite contrahere potest, c. 1. de reg. in 6. Quia votum intrandi religionem, & se fratrem faciendi, quoad hoc paria sunt, & eiusdem virtutis, Caiet. 2. 2. q. 189. art. 4. & ideo huic, sicut & illi solum intrando, licet non proficendo, satisfit.

DECISIO XXI.

Ex cons. 20. alias 33.

21 **P**apa, rogatus super dispensatione voti de intranda religione aliqua vna; Respondendo ut aliam ingrediat, praefatum votum non dispensasse, ne illo teneatur, sed illud tantum in aliud commutasse censetur, & proinde ad aliam religionem in genere intrandam obligatur.

DECISIO XXII.

Ex cons. 21. alias 23.

22 **O**bligatus ex voto ad intrandam aliquam religionem in genere intrando Carthusianam ante aetatem, qua eius statuta requirunt, & ob id post sex menses nouitatus eijciatur, voto suo satisfecisse non censetur; sed vel ipsam post legitimam aetatem ingredi tenetur. Quia vouens intrare religionem, & intrans, tunc solum voto satisficit, quoad forum conscientiae ad effectum exiendi, si ex ea vult exire, vel quia ei ingrata est, vel sibi videtur importabilis: ita S. Th. 2. 2. q. 189. d. 3. & 4. & Caiet. sibi, secus autem si non exeat, aut quia sibi ingrata, aut quia sibi impossibilis videtur sed ideo quia statuta ordinis repugnant: vnde cum vouens intrare religionem in genere, non solum tenetur aliquam approbatam intrare, sed etiam quam scit, vel scire debet esse sibi aptam, nec se iuste pari defectum ob quem per statuta eius rejci possit; & eam profiteri, nisi ei ingrata, vel importabilis videatur; praesertim cum ipse in particulari religionem Carthusianam non vouerit, non obstante ingressu, & egressu praetato ad aliam religionem intrandam, vel eandem post debitam aetatem, & sublato impedimento tenetur, nisi iusta aliqua de causa cognita, Papa votum suum vel relaxet, vel in aliud commutet.

DECISIO XXIII.

Ex cons. 22. alias 42.

23 **V**otum emitens de non tangendo mulierem libidinosam, votum castitatis emitte non censetur; sicut

neque qui votum de non ducendo uxorem emisit, castitatem vouisset, indicari debet: ex Man. c. 12. nu. 43. cum multo plura votum castitatis, quam hoc votum includit, votum etenim castitatis omnia ea includit, quae in 6. Decalogi praecipio prohibentur; Man. c. 17. nu. 12. immo & Matrimonium, & copulam eius; c. Vouentibus, 12. q. 1. & consequenter Episcopus in tali voto de non tangendo mulierem libidinosam dispensare potest; cum tamen castitatis votum Papae referuatum sit ex Nauar. in Man. c. 12. nu. 75. & 76.

DECISIO XXIV.

Ex cons. 23. 26. alias 7. 22.

24 **P**roponens longo tempore intrare religionem, & tandem proferens haec verba; *Promitto mori in religione*, votum religionis omisisse censetur; sic enim dicendo, tacite dixisse videtur, promitto intrare religionem, & in ea mori; votum autem generale de intranda religione ualet, c. constitutionem, de reg. in 6. cui voto non satisfacit selu intrando religionem, nisi etiam eam profiteatur, in eaque moriatur; cum uirtualiter sic dicendo duo uota fecisse uideatur; Alterum de intranda religione; & alterum de perseverando in ea; quorum prius completur intrando tantum, posterius autem non nisi proficendo, ex Nau. in Man. c. 12. nu. 47. Sufficit autem quaecumque religione uoluerit profiteri, quia promissioni indefinitae, & Generali per unum suppositum sit satis, gl. in c. circa, de elect. in 6.

DECISIO XXV.

Ex cons. 59. alias 52.

25 **V**ouens intrare certam religionem, si ad scientiam necessariam ingressui illius ordinis pertineret, & reiectus ab uno Monasterio illius ordinis ob eius insufficientiam, non censetur uoto satisfacere, eo solo quod ab uno Monasterio sit repulsus, sed alia Monasteria illius ordinis quaerere tenetur, ut libera uoto esse possit; & dare opera debet studijs, ut pro illa religione aptus inueniatur, ne ex parte sua impedimentum sit, et uotum in illa recipiatur; quamuis enim uouens religionem sub conditione non obligatur, donec conditio adimpleatur, c. si pro te, de rescriptis, fatagens tamen ne adimpleatur ea, uoti reus iudicatur.

DECISIO XXVI.

Ex cons. 14. alias 7. de solution.

26 **O**blata a parentibus in aetate pupillari Monasterio cu dote, & habitum nouitatum etiam per decem annos aut plures gestans, ex Innoc. & Pan. in c. ex parte, de regul. Card. in cle. eos, tit. eod. Tab. uerb. nouitatus, & Ang. eod. nu. 12. & saepe dictis & factis ostendens se animum proficendi non habere, nec unquam habuisse, ex tali habitus gestatione nec uotum, nec uoti ratificationem emisisse censetur, sed liberè a Monasterio exire, & Matrimonium contrahere potest, c. 1. §. 1. de reg. 6.

DECISIO XXVII.

Ex cons. 27. alias 35.

27 **V**ouens ingressum religionis, & saepius eam ingressus, sed ante finitos annos nouitatus, aut emissam professionem egressus, ob difficultates quas in religione reperit, & semper scrupulis agitatus dubitans etiam quod non saluabitur, si in statu seculari moriatur, tua conscientia uitam clericalem secularem ob experientiam, quam habet suam in permanendo in religione inconstantia eligere, & tentationes malas frequenti oratione repellere potest.

DECISIO XXVIII.

Ex consil. 28. alias 20.

28 **R**eligionem qui causa certorum uotorum penaliu, quae fregit, intrare tenetur, sed debita quaedam solucio habet, praefata debita prius soluere, quam religionem ingredi debet; ex S. Thom. 2. 2. q. 189. art. 63. Nec in fraudem credito um religionem ingredi potest, si habeat, unde ea soluere ualet.

DE